

Bijbelstudies

**voor het openen van diaconale
vergaderingen**

**Christelijke Gereformeerde Kerken
in Nederland**

Deputaatschap Diaconaat

065/120/83

no 1.

WE OPENEN DE VERGADERING MET...

Lezen : Handelingen 2 : 42 – 47

Zingen : Psalm 133

‘... alles gemeenschappelijk...’

Lukas vertelt ons hoe mooi het is én kan zijn. We letten dan vooral op het diaconale, als diakenen. En dat is ruimschoots voorhanden.

De nadruk valt vooral op ‘de gemeenschap’. Velen hebben het Woord aanvaard (41) en vormen zo de gemeenschap (42). Daarna wordt er gesproken over ‘gemeenschappelijk’ en ‘bijeenvergaderd’ (44); over eendracht en gemeenschappelijke maaltijden aan huis (46) en over de ‘kring’, die groeit (47).

Binnen deze gemeenschap bloeit het diaconaat op, zonder dat er diakenen zijn! ‘Ze hadden alles gemeenschappelijk’. Dat zijn bepaald geen lege woorden, want men houdt de eigendommen niet voor zichzelf: ze laten de mede-christenen delen in wat ze ontvangen hebben. Binnen de gemeenschap dient het privé-bezit om de anderen mee te dienen. We krijgen de indruk dat dat zonder enige verplichting, spontaan gebeurt (vgl. Handelingen 5: 4).

Door Gods genade vormen ze een gemeenschap en dat wil men ook met de daad bewijzen. Ieder ontvangt naar behoefte; met als resultaat, dat er geen behoeftige meer is.

De (getuigende) dienst naar buiten wordt niet vergeten (43, 47).

Deze gemeenschap staat zó in gunst bij de mensen, dat deze gemeenschap steeds groter wordt.

Opmerking

Gemeenschap is er met God en mensen. Daartoe behoren we door geloof en bekering na Gods roeping daartoe; het is het delen in alles wat Christus heeft (verworven). (Vgl. 1 Korinthiërs 1 : 9).

Het is zo ook tegelijk de gemeenschap van de gelovigen met elkaar, waarbij over en weer gegeven wordt, wat men van God ontvangen heeft (vgl. Romeinen 15 : 26, 27); óók het delen in elkaars nood (vgl. Romeinen 12 : 13; Filippenzen 1 : 7).

Zo ontstaat er in die gemeenschap een wederkerigheid van ontvangen en (uit)delen van letterlijk alles.

Vragen

1. Wat betekent het voor ons, dat de dienst aan elkaar er al is nog voor er diakenen zijn?
2. Hoe kunnen we als diakenen aandacht vragen voor het delen in financiële en vooral niet-materiële nood?
3. Waarom is het samen delen van letterlijk alles zo nauw verbonden met het delen in de gemeenschap met Christus?

065/120/83

no 2.

WE OPENEN DE VERGADERING MET...

Lezen : Mattheüs 18 : 1 - 14

Zingen : Psalm 25 : 4, 6

‘... wordt als de kinderen...’

In Mattheüs 18 : 1 - 14 zegt Jezus hoe wij met elkaar binnen het koninkrijk moeten omgaan. ‘Wie is de grootste ...?’, vragen de discipelen.

Als zulke gedachten in je leven, zijn de kleinen en geringen in gevaar bij de uitvoering van je taak (vs. 5 vv.). Dan dreigt hoogmoed je diaconaal omzien naar elkaar te verhinderen.

In het antwoord van Jezus staat het kind ‘model’. Het gaat niet om dit kind, maar om kinderen als een gelijkenis voor ouderen. Op de manier zoals kinderen hun plaats in het koninkrijk hebben, zo hebben ook de volwassenen hun plaats. Kinderen zijn niet in het koninkrijk op grond van geleverde prestaties, maar omdat God hen genadig een plaats gegeven heeft. De kinderen staan aan de ontvangende kant, dan ook de volwassenen. Als een kind (= zonder prestaties-zijn) groot is in het koninkrijk, dan moet de volwassene worden als een kind.

Denk en handel je zo wereldgelijkvormig, dan moet je je daarvan bekeren; bekeren van je hoogmoed, van het prestatie-denken. Dat is voorwaarde voor het behoren tot het koninkrijk van God en het delen in het heil van Christus. Wie zo als een kind is geworden, die is de meeste. Want daar kan het koninkrijk van God doorbreken; daar kan God zijn genade-gaven kwijt; door hem of haar kan God voluit werken.

Diaconale notities

Dit is ook voor diakenen van grote betekenis. Diakenen mogen dienen én de gemeente oproepen tot dienen. Iemand die ‘groot denkt van zichzelf’ kan onmogelijk tot echt dienen komen. Zoals Christus de ‘minste der broeders’ is geworden, zo mogen diakenen dit ook navolgen: niet proberen boven anderen uit. te torenen in prestaties,- macht, gezag, enzovoort; én mogen ze de onderlinge verhoudingen in de gemeente dienen door de leden in voorbeeld en woord te brengen tot deze houding tegenover elkaar.

Vragen

1. Diakenen mogen opkomen voor de kleinen en geringen: hoe belangrijk is dan 'worden als de kinderen'?
2. In de kerk is het wereldgeïk vormig denken en dus ook handelen niet afwezig: het prestatie-denken, de moordende concurrentie; hoe kunt u de leden van de gemeente helpen, dat ook zij ten opzichte van elkaar 'worden als de kinderen'?
3. Welke 'kleinen' (vers 6, 10) als slachtoffers van het prestatie-denken van anderen kent u?
4. Waarom is deze houding tot elkaar zo belangrijk? Vgl. vers 3: 2, 2 Kor. 12 : 9.

065/120/83

no 3.

WE OPENEN DE VERGADERING MET...

Lezen : Marcus 6: 30 - 44

Zingen : Psalm 72: 1, 2

‘Geeft gij hun te eten’ (I)

Jezus en zijn discipelen bevinden zich op een eenzame plaats: in stilte zijn zij samen. In naam van de Meester hebben de leerlingen het Woord gebracht. Nu wordt verslag uitgebracht. Na gedane (kerkelijke) arbeid is er rust bij Jezus. Dit is het beeld van de kerk op zondag: met Jezus zijn. Ervaren en bespreken van de kracht van zijn Woord. Daar is het leerhuis. Daar is de plaats van de aanbidding. Daar klinkt de vermaning en daar wordt de toerusting ontvangen.

De kerkdienst lijkt verstoord te worden (vers 34). De eerste vreemdeling verschijnt in het vizier. Het is de eerste van een duizendkoppige massa. De wereld komt op de kerk af. Het zijn mensen in hun nood en ellende, er zijn zieken, mensen zonder God. Wordt nu die kerkdienst verstoord?

Nee, zegt Jezus, nu wordt het pas een echte dienst! Hij wordt met ontferming over hen bewogen en ontvangt hen. De kerk die het Woord van Jezus indrinkt, moet van haar Meester met die wereld in nood de kerkdienst voortzetten.

De kerk gaat akkoord. Maar de betrokkenheid van de kerk bij de wereld in nood blijkt een grens te bereiken. Nu het nog kan, moet er een grens gesteld worden, anders zijn de problemen niet te overzien. Die grote massa voeden is een onmogelijkheid. De nood van de schare is de kerk werkelijk een zorg, maar de mogelijkheid om te dienen ontbreekt. Jezus zegt: ‘Geeft gij hun te eten.’ Zet je zorg voor de ander in daden om. Als je ogen geopend worden voor een reële nood, ga er dan op af!

Hoe kan de kerk concreet ingaan op de nood van de wereld? Zijn de problemen niet te groot?

Jezus vraagt aan de kerk eerst te onderzoeken wat zij zelf in huis heeft. Ze moeten hun eigen bezit inventariseren (vers 38). Wat is er bij jullie voorhanden? Hoe belachelijk weinig het ook is, zie dat. Jezus ontslaat zijn discipelen niet van de verantwoordelijkheid voor de schare. Als zij hun gaven en hun bezit geïnventariseerd hebben, vraagt hij dat bezit in zijn handen te willen leggen. Zo alleen zal er sprake kunnen zijn van dienst. Wat we hebben, zullen we niet achterhouden of eerst en alleen voor onszelf houden. Als goede rentmeesters moeten we het bezit bezien en dat leggen in Jezus' hand.

Door zijn handen geschiedt het wonder met de broden. Het bezit van de kerk in de handen van Jezus, blijkt vruchtbaar te zijn. De nood wordt gelenigd.

Vragen

1. Is het boven geschetste beeld van de kerk, het beeld van onze zondagse eredienst? De wereld in het vizier in prediking, toerusting en voorbeden?
2. Als Jezus helpt en dient, kan hij de Daad bij het Woord voegen. Woord en Daad zijn bij Hem op een unieke manier één. Dat is ons zo niet gegeven, maar wat zijn toch onze mogelijkheden?

065/120/83

no 4.

WE OPENEN DE VERGADERING MET...

Lezen : Marcus 6 : 30 - 44

Zingen : Psalm 146 : 1, 5

‘Geef gij hun te eten’ (II)

Een wonderlijk wonder vindt plaats. ‘Geef gij ...’, met die gij worden de discipelen, de kerk bedoeld. Zij moeten de hongerige schare, de wereld in nood voeden. Het lijkt ook of zij dat werkelijk zelf doen!

Als wij met die schare op het gras gezeten hadden, hadden wij het idee gekregen, dat de discipelen zelf ons het voedsel verschaften. Dat idee wordt gewekt...

Het is net, of Jezus Zelf in deze geschiedenis die indruk wil wekken. Hij geeft zijn kerk de opdracht de schare te voeden. Hij laat hen af en aan lopen met de manden vol brood en vis. Op deze wijze is de aandacht voor het wonder dat hij doet uiterst klein.

Zo bedoelt Jezus dat ook. Hij wil helpen. Hij kan als Enige ook werkelijk helpen. Maar, Hij geeft die hulp alleen via de handen van zijn kerk.

Jezus ontvangt de wereld in nood. Hij kan als Enige de reddende daad bij het reddende woord voegen. Maar, Hij wil deze noodlijdende mensen alleen ontvangen, als er bij Hem een gemeente is: een levende, dienende en uitdelende gemeente. De gemeente wordt ingeschakeld bij Gods Hulpplan.

Uit de vorige schets begrepen wij, dat wij als diakenen niet kunnen dienen zonder Jezus. Alles moet in zijn handen komen. Door die handen wordt ons dienen eerst mogelijk en vruchtbaar.

Nu - in deze schets - zien wij, dat wij ook de handen van de gemeente niet kunnen missen. De diaken dient nooit in zijn eentje.

Wat is in het licht van deze geschiedenis de taak en zorg van de diaken? Geef gij hun te eten, dan gaat het om de broodvraag, een materiële aangelegenheid. Zo lijkt het.

Maar, hoe gebeurt het wonder hier? Jezus bidt, breekt het brood, laat het ronddelen, er is overvloed. Wij denken onmiddellijk aan het avondmaal.

Het wonder van de broden wijst naar Golgotha. Ook om deze hongerige magen te vullen, gaat de Heere sterven. Er bestaat maar één soort nood voor Hem; die nood (vers 34) wil Hij lenigen.

Zo staat de diaken in het centrum van het Evangelie, bij Kruis; hij is dienaar van de genade. Hij mag tonen wie Jezus is in zijn ontferming en genade. Om dat te tonen aan de gemeente is zijn plaats allereerst aan de avondmaalstafel.

Vragen

1. De gaven in de gemeente moeten in Jezus' handen gelegd worden, wil er sprake kunnen zijn van dienst. Over welke gaven hebben we het dan eigenlijk?
2. Hoe zullen wij kunnen komen tot een (vruchtbare) inventarisatie van de ons geschonken gaven en wat doen we daarmee?

065/120/83

no. 5.

WE OPENEN DE VERGADERING MET...

Lezen : Deuteronomium 10: 12 - 22

Zingen : Psalm 146 : 7 (O.B.) of Psalm 146: 5 (N.B.)

‘...; die wees en weduwe recht doet en de vreemdeling liefde bewijst door hem brood en kleding te geven’

Het valt op dat in het Oude Testament Israël steeds gewaarschuwd wordt aan de armen, de wezen, de weduwen en de vreemdelingen te denken. Het is God Zelf die wees en weduwe recht doet en de vreemdeling liefde bewijst door hem brood en kleding te geven. De Israëlieten, en in hen ook wij, worden opgeroepen in dit opzicht navolgers Gods te zijn. God handhaaft het recht zonder onderscheid en aanzien des persoons: speciaal voor de zwakken en verdrukten komt Hij op. Als degenen die zeer in het bijzonder de bescherming van God - en dan ook de bescherming van mensen door eerlijke rechtspraak en sociale voorzieningen - nodig hebben, worden hier wezen, weduwen en vreemdelingen genoemd.

Hoewel hier vermoedelijk in eerste instantie niet de buitenlander mee bedoeld wordt, maar de Israëliet die buiten het gebied van zijn eigen stam leeft, mogen we dit in onze tijd wel doortrekken naar de buitenlander. Hierbij moeten we zeker ook denken aan de vele vluchtelingen. Op de plaats waar de vreemdeling woont, wordt hij beschermd en verzorgd, wat wil zeggen dat hem bestaansmogelijkheid geboden wordt. Hij moet dus niet afhankelijk blijven.

Heel sterk wordt in het gelezen gedeelte ook de nadruk gelegd op de motivering om recht te doen; om liefde te bewijzen. Wij zouden het gebod om weduwen en wezen recht te doen en speciaal ook de vreemdeling te verzorgen al voldoende gemotiveerd vinden vanuit overwegingen van hulp en bijstand aan sociaal zwakken, zwaar getroffen, enzovoort. Maar het is niet alleen onze menselijke plicht! Het gebod van sociale gerechtigheid wordt hier godsdienstig gefundeerd. We moeten ons uitsluitend laten leiden door het geloof: God heeft het volk Israël uit de ellende van de vreemdelingschap gehaald en in de vrijheid gebracht; daarom alleen mag het volk, mogen wij, geen ‘vreemdeling’ onverzorgd laten.

Vragen

1. Veel van wat in Deuteronomium geboden wordt, is niet zo maar naar onze tijd over te zetten. Waarom dit gebod dan wel?
2. De 'vreemdeling' moet een bestaansmogelijkheid geboden worden. Is dit een opdracht voor de kerk? Zo ja, hoe dan? Zo neen, waarom niet?

065/120/83

no. 6.

WE OPENEN DE VERGADERING MET...

Lezen : Jacobus 2: 1 - 17

Zingen : Psalm 19: 6, 7 (O.B.) of Psalm 19: 4, 5 (N.B.)

‘Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft?’

Jacobus probeert ons te laten zien hoe het nieuwe leven zich in de dingen van alle dag uitwerkt. Belangrijk is ons gedrag, ons persoonlijk optreden onder de heerschappij van God. Hoe is onze verhouding tot anderen? Hoe leef ik als ik belijd dat God recht heeft op mijn leven in zijn dienst? Géén kloof tussen leer en leven. Elk moment vraagt om een gedragswijze die voortkomt uit het nieuwe leven dat Jezus in ons wil werken. Ons leven is pas goed afgestemd, wanneer onze verhouding tot God in orde is. Dan komen we ook tot de juiste verhouding tot de medemens.

Nadat Jacobus zijn lezers de Heere der heerlijkheid, Jezus Christus, voor ogen heeft gesteld, spreekt hij onverbloemd van het onrecht en het inconsequente van hun levenswijze. Onderscheid maken, partij trekken, de rijken naar de ogen zien en de armen geringschatten: dat is zonde en gaat niet samen met de koninklijke wet: Hebt uw naaste lief (Jacobus 2: 8). ‘Heeft God niet de armen naar de wereld uitverkoren om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen van het Koninkrijk dat Hij beloofd heeft aan wie Hem liefhebben?’ (Jacobus 2 : 5). Mensen vrezen armoede. Liever verbreken zij elk van de tien geboden, dan arm te worden. God echter, die aan ons mensenleven heeft deelgenomen, heeft het verkozen uit een moeder geboren te worden die slechts twee duiven kon offeren toen Hij in de tempel werd gebracht. Zijn hele leven was Hij met de armen. Hij leefde van aalmoezen. Hij reed bij zijn intocht in Jeruzalem op een geleend ezelsveulen. Zijn laatste maaltijd hield Hij in een geleende zaal en Hij werd gelegd in een geleend graf.

Armoede betekent afhankelijkheid. Rijke mensen, ook rijk begaafde mensen, kunnen op allerlei zaken terugvallen om zich te helpen. De arme heeft geen andere mogelijkheid dan te vluchten in de sterke hand van God. ‘Van Hem komt mijn verwachting.’ Geloof zonder werken! Het gaat om iets onzichtbaars, het geloof, en om het zichtbare dat erbij hoort: de werken. Jacobus roert hier de vraag naar het verband tussen geloof en werken aan. Wanneer Jacobus over werken spreekt, bedoelt hij nooit de daden van verdienste die de mens volbrengt om zo het heil te ontvangen, maar altijd de daden die voortkomen uit het geloof

in Jezus Christus. (Hebr. 12: 28; Colossenzen 3: 23 en 24).

Onder actief geloven begrijpt Jacobus het geloof dat 'onze Heere der heerlijkheid, Jezus Christus' als uitgangspunt en doel heeft. Dit moet de basis zijn voor het handelen van de gemeente.

Vragen

1. Bepaalt het arm- of rijk-zijn of iemand mijn broeder is?
2. Zijn de armen op grond van hun arm-zijn uitverkoren om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen van het Koninkrijk dat God beloofd heeft aan wie Hem liefhebben?
3. Wat bedoelt Paulus als hij over 'werken' spreekt (Galaten 2: 16 of Romeinen 3 : 20)?